

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL VALSTYBINĖS KALBOS POLITIKOS 2004–2008 METŲ GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO
PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO

2004 m. kovo 3 d. Nr. 240
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. IX-1595 „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2003–2008 m. gairių“ (Žin., 2003, Nr. [57-2537](#)) 2 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Valstybinės kalbos politikos 2004–2008 metų gairių įgyvendinimo priemonių planą (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ALGIRDAS MONKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 240

**VALSTYBINĖS KALBOS POLITIKOS 2004–2008 METŲ GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO
PRIEMONIŲ PLANAS**

Tikslas	Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminai (metai)
I. KALBOS STATUSAS			
1. Tobulinti valstybinės kalbos funkcionavimo teisinius pagrindus	1.1. Parengti Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo papildymo projektą dėl teisės aktų projektų kalbos politikos eksperto funkcijos suteikimo Valstybinei lietuvių kalbos komisijai, įtraukti tokios ekspertizės reikalavimą į teisės aktų rengimo tvarką reglamentuojančius teisės aktus ir taip užtikrinti su valstybinės kalbos statusu ir vartojimu susijusių teisės aktų rengimo darną	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004
	1.2. Sukurti Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių elektroninę duomenų bazę (žinyną)	Vidaus reikalų ministerija	2005–2006
	1.3. Sukurti Lietuvos geografinių vietovardžių duomenų bazę (VDB10LT)	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	2004–2008
	1.4. Parengti teisės aktų pataisas, nustatančius lietuvių kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus viešojoje elektroninėje terpėje	Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2005
	1.5. Parengti teisės aktų pataisas, įpareigojančius prekių ir paslaugų pardavėjus užtikrinti visapusiškos vartojimo informacijos (įskaitant automatinės paslaugų įrangos ir mobiliojo ryšio prietaisų funkcines nuorodas) pateikimą valstybine kalba	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos	2005–2006
	1.6. Surengti diskusiją kalbų vartojimo reglamentavimo darbo santykių srityje, darbdavių pareigos užtikrinti darbuotojų teisę dirbti vartojant valstybinę kalbą ir naudojantis ta kalba įgytomis profesinėmis žiniomis, taip pat kitais klausimais	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004
	1.7. Surengti diskusiją ir įvertinti reikalavimo versti profesionalams skirtą techninę ir technologinę dokumentaciją į valstybinę kalbą tikslumą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004
2. Skatinti elektroninės terpės lietuvinimą	Parengti ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti lietuvių kalbos informacinėje visuomenėje programą (lietuvių kalbos analizės, automatizuoto vertimo priemonių, žmonių ir kompiuterių sąsajos programinės įrangos lituanizavimo ir kiti darbai)	Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2005
3. Suteikti visuomenei laisvą prieigą prie valstybinės kalbos informacijos bankų ir	Parengti ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimu patvirtinti kalbos informacijos gausinimo, apibendrinimo, tvarkybos ir sklaidos priemonių planą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Vytauto Didžiojo universitetas	2006

bazių			
4. Užtikrinti kvalifikuotą visų dokumentų, kurių reikia Lietuvos teisės sistemai, vertimą į valstybinę kalbą	Bendradarbiauti su Europos Sąjungos dokumentų vertimo institucijomis, teikti dalykinę paramą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004–2008
5. Užtikrinti mokslo kalbos plėtrą	5.1. Parengti rekomendacijas mokslo ir studijų institucijoms, kaip įtraukti į dėstytojų ir mokslo darbuotojų kvalifikacinius reikalavimus nuostatas, skatinančias publikuoti mokslo ir mokslo populiarinimo, mokomąsias priemones valstybine kalba	Lietuvos mokslo taryba, Studijų kokybės vertinimo centras, Vilniaus universitetas, Švietimo ir mokslo ministerija	2004–2005
	5.2. Parengti ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinti programą, skatinančią rengti konkrečios mokslo šakos ar temos rezultatų apžvalgą valstybine kalba	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos mokslo taryba, Vilniaus universitetas	2005
	5.3. Parengti ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinti mokslo populiarinimo leidinių, aukštųjų mokyklų vadovėlių ir studijų priemonių rengimo ir publikavimo valstybine kalba rėmimo programas	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos mokslo taryba, Vilniaus universitetas	2005
	5.4. Parengti ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinti pagrindinių mokslo kryptų mokslinės terminijos duomenų bazių kūrimo programą	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos mokslo taryba, Vilniaus universitetas	2005
	5.5. Sukurti Lietuvos mokslo publikacijų elektroninę duomenų bazę valstybine kalba	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos mokslo taryba	2005
6. Tobulinti valstybinės kalbos statuso įgyvendinimo ir viešosios kalbos taisyklingumo kontrolę	6.1. Įvertinti dabartinių kalbos norminimo, tvarkybos ir priežiūros subjektų santykius ir parengti jų veiklos sanglaudos modelį	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Valstybinė kalbos inspekcija, Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas	2005
	6.2. Parengti valstybinės kalbos kontrolės principus ir jų taikymo kriterijų sistemą, apibrėžti skirtingo lygio subjektų kompetencijos ribas (pagal regionus, tikrinimo objektus ir panašiai)	Valstybinė kalbos inspekcija	2004
7. Prisidėti prie tarptautinių iniciatyvų užtikrinti kultūrų ir kalbų lygybę	Rengti tarptautinius seminarus mažai vartojamų Europos Sąjungos valstybių oficialiųjų (valstybinių) kalbų funkcionavimo klausimais	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2004–2008
8. Plėtoti valstybinės kalbos politikos demokratiškumą – stiprinti viešuosius ryšius su visuomene	Organizuoti prie Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nuolatinį visuomeninį seminarą kalbos politikos problemoms aptarti	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004–2008
II. KALBOS SISTEMA IR VARTOSENĄ			
9. Atsižvelgiant į naujas lietuvių kalbos funkcionavimo aplinkybes, tobulinti kalbos puoselėjimo strategiją	9.1. Parengti ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti valstybinės kalbos norminimo, vartojimo, ugdymo ir sklaidos programą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2004
	9.2. Kurti Lietuvos Respublikos terminų banką	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija	2004–2008
10. Plėtoti lietuvių kalbos mokslinius	10.1. Tirti šnekamosios ir rašomosios lietuvių kalbos sandarą ir procesą tiek	Lietuvių kalbos institutas, Klaipėdos universitetas,	2004–2005

tyrimus	sinchroniniu, tiek diachroniniu aspektais	Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	
	10.2. Parengti naujos redakcijos lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos taisyklės	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	2005
	10.3. Parengti ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimu patvirtinti taikomosios kalbotyros plėtros programą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2005
	10.4. Parengti ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimu patvirtinti sociolingvistinių kalbos vartojimo tyrimų programą	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutas, Šiaulių universitetas, Vilniaus universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas	2005
	10.5. Teikti mokslinę paramą užsienio baltistikos (indoeuropeistikos) centrums	Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas	2004–2008
11. Plėtoti šalies kultūrai aktualios lituanistikos mokslo taikomosios veiklos planavimą	Parengti lietuvių kalbos mokslo taikomosios veiklos planavimo rekomendacijas	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvių kalbos institutas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2005
12. Skatinti lituanistikos paveldo perimamumą	12.1. Įvertinti lietuvių kultūros funkcionavimui ir plėtrai reikšmingus raštijos ir literatūros paveldo išteklius, nustatyti jų išsaugojimo, tyrimo ir sklaidos prioritetus	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Kultūros ministerija, Lietuvių kalbos institutas, Lietuvių literatūros institutas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2004–2005
	12.2. Įvertinti tarmių aprašų, įrašų ir kitus išteklius, nustatyti prioritetines tarmių tyrimų ir jų rezultatų sklaidos kryptis	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutas, Lietuvių literatūros institutas, Kultūros ministerija, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2005–2006
	12.3. Kurti specializuotus programinius įrankius lietuvių kalbos duomenų bazėms ir archyvams skaitmenuoti	Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2004–2005
	12.4. Kurti lietuvių kalbos duomenų bazes, skaitmenuoti archyvus	Lietuvių kalbos institutas, Šiaulių universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2004–2008
III. KALBŲ MOKYMAS			

13. Tobulinti lietuvių kalbos mokymą (-si) ir ugdymą	13.1. Parengti ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinti lietuvių kalbos ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose strategiją ir priemonių planą	Švietimo ir mokslo ministerija	2004
	13.2. Aptarti lietuvių kalbos specialistų ir žurnalistų rengimo aukštosiose mokyklose problemas	Studijų kokybės vertinimo centras, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2005
	13.3. Parengti naujus kalbos kultūros modulius būsimiesiems pedagogams	Vilniaus pedagoginis universitetas, Šiaulių universitetas, Klaipėdos universitetas, Vilniaus universitetas	2004–2005
	13.4. Parengti ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinti lietuvių kalbos tobulinimo nuotoliniu būdu programą	Švietimo ir mokslo ministerija, Vilniaus universitetas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvių kalbos institutas	2004–2005
	13.5. Organizuoti universitetinėse aukštosiose mokyklose literatūrinio ir mokslinio teksto vertėjų, redaktorių ir terminologų nenuosekliąsias studijas	Švietimo ir mokslo ministerija, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vilniaus universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas	2004–2008
	13.6. Aptarti siūlymus, kaip tobulinti suaugusiųjų mokymą lietuvių kalbos, prireikus parengti teisės aktų pataisų projektus	Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Vilniaus universitetas	2004–2005
14. Tobulinti kitų kalbų mokymą	Parengti užsienio kalbų mokymo nuostatas atsižvelgiant į lietuvių kalbos ypatumus	Švietimo ir mokslo ministerija, Vilniaus universitetas, Šiaulių universitetas, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas	2005
15. Skatinti lietuvių kalbos ir literatūros propagavimą užsienyje	15.1. Sudaryti sąlygas užsieniečių lituanistinėms (baltistikos) studijoms	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvių kalbos institutas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetas	2004–2008
	15.2. Veiksmingiau spręsti periodinių mokslo ir kultūros leidinių prieinamumo pasaulio lituanistikos (baltistikos) centruose problemas	Švietimo ir mokslo ministerija, Vilniaus universitetas	2004–2008

16. Palaikyti lietuviybę užsienyje	Teikti paramą lituanistinėms ir lietuvių bendrojo lavinimo mokykloms užsienyje	Švietimo ir mokslo ministerija, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2004–2008
------------------------------------	--	--	-----------
